

I andra länder öppnar kulturlivet igen, här händer ingenting (publicerad DN Kultur 2020-08-13)

Det påminner om känslan precis efter Italien, precis efter sportlovsresenärernas återkomst, precis efter "om man är frisk finns inget skäl att stanna hemma, oavsett var man varit."

Jag upplever en déjà vu.

"Men ser dom inte vad som kommer att hända? Varför gör dom ingenting?"

Om mindre än en vecka öppnar skolorna – alla skolor. Om mindre än två veckor har hela Sverige återvänt till jobbet, till kafferummen, till kollektivtrafiken. Snart är utetiden slut, människor sluter sig samman i små lokaler, restaurangernas uteplatser försvinner.

Och ändå förändras ingenting.

Jag upplever en déjà vu. "Tvätta händerna." "Stanna hemma om du känner dig sjuk."

Men herregud, världen har gått ifrån oss! Världen har lärt sig något om den här pandemin! Världen har ny kunskap!

Varför kan inte vi tillägna oss denna kunskap? Varför kan inte vi sätta på oss munskydd som alla andra? Varför måste vi lyssna på en figur som till denna dag, trots numera robusta och nästintill enhetliga data, talar om "det extremt svaga vetenskapliga stödet för munskydden".

Läser han inte? Eller vill han inte?

Journalist (11.8): "Jag är intresserad av din syn på forskningen om hur infektiösa barn är ... Oroar du dig över vad som händer när alla skolor öppnar på samma gång? ... Det finns en studie om Georgia, i USA, som visade på en mycket snabb spridning av coronavirus på ett barnläger."

Anders Tegnell: "Studien från Georgia rörde äldre barn, dom var 16, 17, 18 år gamla. Inte svensk gymnasieålder."

Utdrag ur studien om utbrottet i Georgia: *Den totala andelen infekterade var 44% (260 av 597): 51% av 6-10-åringarna, 44% av 11-17-åringarna, och 33% av 18-21-åringarna.*

Sålunda, Anders Tegnell, var det 6-10-åringarna som hade största andelen smittade!

Journalist (30.7): "Har Folkhälsomyndigheten diskuterat att eventuellt införa munskydd i trånga utrymmen? ... Det finns ju de som hävdar att det finns ganska gott vetenskapligt underlag för att det fungerar."

Anders Tegnell: "Jag har bett flera av dom att skicka mig de underlagen de hänvisar till. Jag har inte fått mer än dom som vi redan är medvetna om ..."

Vem har han bett?

Varför måste vi lyssna på en person som med lugn och förtroendegivande röst blåljuger oss rakt upp i ansiktet?

Och än värre: Varför måste statsmakterna lyssna på honom?

Var befinner jag mig? I en bananrepublik?

Inte ens på Sveriges sjukhus bär man munskydd.

I resten av världen bryr man sig om att människor smittas utan symptom. I resten av världen kräver man att nära kontakter till covid-19-sjuka ska sitta i karantän. Men inte i Sverige:

Så länge syskon eller andra familjemedlemmar inte har några symptom kan de göra som vanligt och gå till skolan, förskolan eller jobbet. Så står det på Folkhälsomyndighetens hemsida.

Vad är det för fel på oss?

Under tiden våndas äldre människor och de med riskfaktorer över att de efter fem månader av isolering måste fortsätta att isolera sig. Under tiden går kulturarbetare i personlig konkurs, utan att se något ljus i tunneln.

Ingenting förändras hos oss. Men i Danmark och på Island kan man just nu ge en konsert eller spela ett teaterstycke för 100 personer, i Norge för 200, i vissa sammanhang 500, och i Finland för ett obegränsat antal människor. I våra nordiska grannländer behöver äldre människor i nuläget inte isolera sig.

För i våra grannländer låter man inte smittan styra. Man styr den. Man stänger till när den ökar, öppnar upp när situationen tillåter.

Men i Sverige etsar vi in våra rekommendationer i sten: ”Tvätta händerna.” ”Stanna hemma om du känner dig sjuk.”

Därför har vi fortfarande högst smittotal i Norden. Tio gånger högre än i Finland. Därför kan vi inte spela en konsert för fler än 50 personer.

Jag kan bara säga så här: Ta saken i egna händer, så långt det är möjligt! Sätt på er munskydd när ni sätter er i bussen eller går in i affären, be era vänner göra det, säg till era barn att göra det.

Ta saken i egna händer. Och för Guds skull: Kräv att någon med flexibilitet tar över ansvaret för smittbekämpningen!

Vi lever inte i en diktatur. Och jag hoppas innerligt att vi inte lever i en bananrepublik.

Lena Einhorn är författare och virolog. Hon kommer i slutet av augusti ut med boken *Vad hände på vägen till Jerusalem? – En gåta i historiens utmarker.*